

รายงานผลการถอดบทเรียนเกษตรกรต้นแบบ
ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)
อำเภอ.....วังโป่ง..... จังหวัด.....เพชรบูรณ์.....
ข้อมูล ณ วันที่.....๕.....เดือน.....สิงหาคม.....พ.ศ.....๒๕๖๘.....

=====

ส่วนที่ ๑ ข้อมูลเกษตรกรต้นแบบ

๑. ชื่อ-สกุลนางหนูราช ราชพรหมมา.....
๓. ที่อยู่ปัจจุบันที่ติดต่อได้๓๒๗ หมู่ที่ ๒ ตำบลท้ายดง อำเภอวังโป่ง จังหวัดเพชรบูรณ์.....
โทรศัพท์๐๘๕๒๗๑๕๘๒๘.....Facebook ...หนูราช ราชพรหมมา..... Line ...๐๘๕๒๗๑๕๘๒๘.....
เกิด พ.ศ. ๒๕๑๑ ปัจจุบันอายุ ๕๗ ปี
๔. สถานภาพ ☐ โสด ☒ สมรส ☐ หย่าร้าง
๕. ระดับการศึกษาประถมศึกษา.....
สถาบันการศึกษา-.....
คณะ/สาขาวิชา-.....
๖. อาชีพปัจจุบัน
☒ ๖.๑ ประกอบอาชีพการเกษตรเพียงอย่างเดียว
☐ ๖.๒ ประกอบอาชีพการเกษตร และประกอบอาชีพอย่างอื่นนอกเหนือจากเกษตร
ระบุ.....
๗. รายได้จากการประกอบอาชีพการเกษตร บาท/ปี
๘. เป็นเกษตรกรต้นแบบ ศพก. หลัก เมื่อปี พ.ศ.๒๕๕๑.....

ส่วนที่ ๒ ข้อมูลเกี่ยวกับศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)

๑. สินค้าหลัก.....มะม่วง.....
๒. แปลงเรียนรู้ มีจำนวน๒.....แปลงเรียนรู้ ประกอบด้วย
แปลงเรียนรู้ที่ ๑ แปลงเรียนรู้การผลิตมะม่วงนอกฤดู ผลิตมะม่วงปลอดภัยตามระบบการปฏิบัติ
ทางการเกษตรที่ดี นางหนูราช ราชพรหมมา
แปลงเรียนรู้ที่ ๒ ๑ แปลงเรียนรู้การผลิตมะม่วงนอกฤดู ผลิตมะม่วงปลอดภัยตามระบบการ
ปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี นางสาวมาลี วิลัยมาลย์
๓. ฐานเรียนรู้ จำนวน.....๖.....ฐานเรียนรู้ ประกอบด้วย
ฐานการเรียนรู้ที่ ๑ การเปลี่ยนยอดมะม่วงแบบเสียบข้าง
ฐานการเรียนรู้ที่ ๒ การตัดแต่งกิ่ง
ฐานการเรียนรู้ที่ ๓ การบังคับมะม่วงให้ออกนอกฤดู
ฐานการเรียนรู้ที่ ๔ การดัดดอก
ฐานการเรียนรู้ที่ ๕ การห่อมะม่วงและคัดคุณภาพผลผลิต
ฐานการเรียนรู้ที่ ๖ การแปรรูปมะม่วง
๔. หลักสูตรการเรียนรู้ จำนวน.....หลักสูตร ประกอบด้วย
๔.๑ หลักสูตรหลัก จำนวน๑..... หลักสูตร ประกอบด้วย

๑. การผลิตมะม่วงนอกฤดู ผลิตมะม่วงปลอดภัยตามระบบการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี (good agricultural practice : GAP) เพื่อการส่งออกต่างประเทศ

๔.๒ หลักสูตรบังคับ จำนวน๑..... หลักสูตร ประกอบด้วย

๑. การจัดทำบัญชีครัวเรือน เป็นการจัดทำบัญชีครัวเรือนและการจัดทำบัญชีต้นทุนในการผลิตมะม่วงของเกษตรกรที่เป็นสมาชิกในกลุ่มของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) หลัก

๔.๓ หลักสูตรเสริม จำนวน๑..... หลักสูตร ประกอบด้วย

๑. หลักสูตรวิสาหกิจชุมชน วิสาหกิจชุมชนผู้ผลิตไม้ผลท้ายดง

๔.๔ หลักสูตรที่มีความโดดเด่นของ ศพก. (ให้ระบุมาจำนวน ๑ หลักสูตร พร้อมระบุวัตถุประสงค์ เนื้อหา และรูปแบบการถ่ายทอดความรู้)

หลักสูตร (หลักสูตรหลัก)

การผลิตมะม่วงนอกฤดู ผลิตมะม่วงปลอดภัยตามระบบการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี (good agricultural practice : GAP) เพื่อการส่งออกต่างประเทศ

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อให้เกษตรกรและผู้ที่เกี่ยวข้องเข้าร่วมมีความเข้าใจเกี่ยวกับการผลิตมะม่วงนอกฤดูอย่างถูกต้องตามหลักการ GAP เพื่อการส่งออกต่างประเทศ

๒. เพื่อให้เกษตรกรและผู้ที่เกี่ยวข้องเข้าร่วมสามารถใช้เทคโนโลยีและวิธีการทางการเกษตรที่ทันสมัยในการผลิตมะม่วงที่ปลอดภัยและมีคุณภาพสูง

๓. เพื่อสร้างความเข้าใจในกระบวนการ ขั้นตอน การส่งออกมะม่วงไปยังตลาดต่างประเทศ โดยผ่านการรับรองจากมาตรฐาน GAP

๔. เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตและลดต้นทุนการผลิตมะม่วงในระยะยาว

๕. เพื่อให้เกษตรกรและผู้ที่เกี่ยวข้องเข้าร่วมสามารถควบคุมและป้องกันโรคและศัตรูพืชในมะม่วงอย่างมีประสิทธิภาพและปลอดภัยตามหลักมาตรฐาน GAP

เนื้อหาในหลักสูตร

หลักการการผลิตมะม่วงนอกฤดู ผลิตมะม่วงปลอดภัยตามระบบการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี (good agricultural practice : GAP) เพื่อการส่งออกต่างประเทศ ประกอบด้วย

๑. ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการผลิตมะม่วง และมะม่วงนอกฤดู

- การเลือกพันธุ์มะม่วงที่เหมาะสมสำหรับการผลิตนอกฤดู
- ลักษณะของมะม่วงที่เหมาะสมสำหรับการส่งออก
- การเลือกพื้นที่และปัจจัยที่มีผลต่อการผลิตมะม่วง
- การจัดการแปลง

๒. การใช้หลักการ GAP ในการผลิตมะม่วง

- แนวทางและหลักการพื้นฐานของ GAP
- การวางแผนการผลิตและการควบคุมคุณภาพตั้งแต่การเตรียมดินจนถึงการเก็บเกี่ยว
- การใช้ปุ๋ยและสารเคมีอย่างถูกต้องและปลอดภัย
- การจัดการทรัพยากรน้ำและการประหยัดน้ำในการผลิตมะม่วง

๓. การจัดการโรคและศัตรูพืชในมะม่วง

- การสังเกตอาการโรคและศัตรูพืช
- การใช้เทคโนโลยีป้องกันและกำจัดอย่างมีประสิทธิภาพ

- การใช้สารเคมีที่ได้รับการรับรองใน GAP และการใช้สารชีวภาพในการควบคุม

๔. การเก็บเกี่ยวและการจัดการหลังการเก็บเกี่ยว

- วิธีการเก็บเกี่ยวมะม่วงให้เหมาะสมกับการส่งออก
- การคัดแยกและการบรรจุหีบห่อเพื่อการขนส่ง
- การเก็บรักษามะม่วงเพื่อให้คงคุณภาพสูง

๕. การส่งออกมะม่วง

- ขั้นตอนและเอกสารที่ต้องใช้ในการส่งออกมะม่วง
- การปฏิบัติตามมาตรฐานต่างๆ และการตรวจสอบคุณภาพเพื่อการส่งออก
- การตลาดและการเลือกช่องทางการส่งออกมะม่วงไปยังต่างประเทศ

๖. การขอรับรองมาตรฐาน GAP

- กระบวนการขั้นตอนการขอมาตรฐาน GAP
- การบันทึกข้อมูล

รูปแบบการถ่ายทอดความรู้

๑. การบรรยาย

- การบรรยายโดยผู้เชี่ยวชาญในด้านการเกษตรและการส่งออกมะม่วง
- การใช้สื่อประกอบการบรรยาย เช่น เอกสารประกอบ ป้ายโรลล์อัพ กระดาษปฐพี

๒. การฝึกปฏิบัติ

- การเรียนรู้ผ่านการฝึกปฏิบัติจริงในแปลงมะม่วง
- การทดลองเก็บเกี่ยวมะม่วงและการจัดการหลังการเก็บเกี่ยว
- การฝึกปฏิบัติการควบคุมคุณภาพมะม่วงตามมาตรฐาน GAP

๓. การศึกษาดูงาน

- การเยี่ยมชมแปลงเกษตรกรตัวอย่าง เยี่ยมชมแปลงเรียนรู้ ที่มีการผลิตมะม่วงและมะม่วงนอกฤดูตามระบบ GAP เพื่อเรียนรู้จากประสบการณ์จริง
- การพบปะกับเกษตรกรที่ประสบความสำเร็จในการผลิตมะม่วง

๔. การแลกเปลี่ยนเรียนรู้

- การสอบถามข้อมูลและแลกเปลี่ยนเรียนรู้จากเกษตรกรที่ประสบความสำเร็จในการผลิตมะม่วงเพื่อการส่งออก เพื่อนำความรู้จากปัญหาอุปสรรคและความสำเร็จจากเกษตรกรผู้ถ่ายทอดความรู้พบเจอมาก่อนหน้ามาเพื่อการปรับใช้กับตนเองในอนาคต

๕. การมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนปฏิบัติการบูรณาการของคณะกรรมการขับเคลื่อนงานด้านการเกษตรระดับจังหวัด (การเข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนฯ อย่างไรบ้าง ให้อธิบายวิธีการ และแนวทางในการเข้าร่วมจัดทำแผนอย่างละเอียด)

การมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนปฏิบัติการบูรณาการของคณะกรรมการขับเคลื่อนงานด้านการเกษตรระดับจังหวัด ได้แก่ การเข้าร่วมประชุมเพื่อรับฟังข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับแผนงานเกษตรในระดับจังหวัด เช่น การประชุมเครือข่าย ศพก. แปลงใหญ่ ระดับจังหวัดและระดับอำเภอ ที่มีการจัดประชุมปีละ ๔ ครั้ง เพื่อหารือการจัดทำแผนและการปรึกษาปัญหาอุปสรรค จังหวัดมีการกำหนดแผนการปฏิบัติการที่ชัดเจน เช่น ระยะเวลาในการดำเนินการ ทรัพยากรที่จำเป็น และตัวชี้วัดการประเมินผลที่สามารถติดตามความคืบหน้าได้ มีการติดตามผลและประเมินผลการดำเนินงานในแต่ละช่วงเวลา เพื่อปรับปรุงแผนฯ ให้มีประสิทธิภาพสูงสุดในแต่ละพื้นที่ และการมี

ส่วนร่วมในการให้ ศพก. หลัก เสนอโครงการเพื่อขอรับงบประมาณจากหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อพัฒนาและขับเคลื่อน ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร

๖. การจัดทำแผนปฏิบัติการบูรณาการการขับเคลื่อนการดำเนินงาน ศพก. (แผนราย ศพก.) (มีการจัดทำแผนฯ อย่างไรบ้าง ใครบ้างเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำแผน และให้แนบแผนฯ)

การจัดทำแผนปฏิบัติการบูรณาการขับเคลื่อนการดำเนินงานของ ศพก. หลัก มีสำนักงานเกษตรจังหวัด สำนักงานเกษตรอำเภอ คณะกรรมการเครือข่าย ศพก. อำเภอวังโป่ง รวมไปถึงเกษตรกรผู้เป็นสมาชิกในศพก.หลัก เข้ามามีส่วนร่วม ในการจัดทำแผนปฏิบัติการบูรณาการขับเคลื่อนการดำเนินงานของ ศพก. หลัก โดยมี รายละเอียดตามเอกสารแนบท้าย

ส่วนที่ ๓ ข้อมูลด้านการเกษตรและการทำงานเป็นเกษตรกรต้นแบบศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)

๑. ผลสำเร็จในกิจกรรมทางการเกษตรของเกษตรกรต้นแบบที่มีการนำวิชาการ เทคโนโลยีการเกษตร มาปรับใช้ใน ศพก. จนเกิดผลสำเร็จในการทำเกษตร พร้อมเป็นแบบอย่างให้เกษตรกรในพื้นที่

๑.๑ แร้งบันดาลใจและจุดเริ่มต้น

๑) อะไรคือแรงบันดาลใจในการเริ่มต้นการปรับเปลี่ยนการทำเกษตรแบบเดิม ๆ สู่การทำเกษตรแบบใช้หลักวิชาการหรือเทคโนโลยีในกิจกรรมการเกษตรของท่าน

- เพิ่มรายได้และคุณภาพชีวิตจากการประกอบอาชีพ การปรับเปลี่ยนการทำเกษตรแบบเดิม ๆ สู่การทำเกษตรแบบใช้หลักวิชาการหรือเทคโนโลยีในกิจกรรมการเกษตรสามารถเพิ่มรายได้ในครัวเรือนได้ การใช้เทคโนโลยีช่วยให้เกษตรกรสามารถทำเกษตรได้อย่างมีประสิทธิภาพและมีคุณภาพสูงขึ้น ซึ่งช่วยให้สามารถเข้าถึงตลาดที่ต้องการสินค้าคุณภาพดี โดยการใช้ข้อมูลและวิธีการใหม่ ๆ เกษตรกรสามารถเพิ่มมูลค่าสินค้าและสร้างรายได้มากขึ้น

- การลดต้นทุนการผลิต ในการผลิตมะม่วงน้ำดอกไม้ การใช้เทคโนโลยีในการเกษตรช่วยให้เกษตรกรสามารถควบคุมต้นทุนได้ดีขึ้น เช่น การประหยัดต้นทุนในการใช้แรงงานคนจากการใช้เครื่องจักรในการฉีดพ่นสารเคมีและสารชีวภัณฑ์ รวมถึงการคำนวณการใช้สารเคมีและการใช้สารชีวภัณฑ์ต่าง ๆ เพื่อให้เกิดความปลอดภัยตามหลักมาตรฐาน GAP สามารถลดการใช้น้ำและปุ๋ยที่ไม่จำเป็นออกไปได้

- การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต การใช้เทคโนโลยีหรือวิชาการช่วยให้เกษตรกรสามารถเพิ่มผลผลิตได้มากขึ้น โดยไม่ต้องขยายพื้นที่การเพาะปลูก ซึ่งเป็นการช่วยเพิ่มผลตอบแทนจากการลงทุน โดยใช้เทคโนโลยีที่สามารถคำนวณและคาดการณ์ผลผลิตได้แม่นยำขึ้น เช่น การใช้ปุ๋ยที่เหมาะสมกับการปลูกมะม่วงน้ำดอกไม้

- เกิดการพัฒนาที่ยั่งยืน การใช้เทคโนโลยีช่วยให้เกษตรกรสามารถทำเกษตรได้อย่างมีประสิทธิภาพและมีคุณภาพสูงขึ้น ซึ่งช่วยให้สามารถเข้าถึงตลาดที่ต้องการสินค้าคุณภาพดี โดยการใช้ข้อมูลและวิธีการใหม่ ๆ เกษตรกรสามารถเพิ่มมูลค่าสินค้าและสร้างรายได้มากขึ้น

๒) ปัญหาหรือความท้าทายอะไรที่ผลักดันให้เกิดการทำเกษตรโดยใช้หลักวิชาการและการนำเทคโนโลยีนวัตกรรมมาใช้

- การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ เช่น อุณหภูมิที่สูงขึ้น หรือการเปลี่ยนแปลงฤดูกาลที่ไม่แน่นอน ส่งผลทำให้มะม่วงอาจไม่สามารถออกดอกหรือติดผลไม่ได้ตามปกติ อาจทำให้ผลผลิตน้อยลงหรือมีคุณภาพไม่ดี การนำเทคโนโลยีการฉีดพ่นฮอร์โมนเพื่อกระตุ้นการออกดอกมาใช้ตามหลักวิชาการจึงเป็นส่วนหนึ่งที่จะช่วยให้เกษตรกรมีผลผลิตในช่วงปีนั้นและทำให้ผลผลิตมีคุณภาพตรงตามความต้องการของต่างประเทศ

๑.๒ รายละเอียดของการทำเกษตรโดยใช้หลักวิชาการและนวัตกรรมหรือเทคโนโลยีที่นำมาใช้ในแปลงเรียนรู้ ฐานเรียนรู้

๑) การทำการเกษตรโดยใช้หลักวิชาการและนวัตกรรมหรือเทคโนโลยีการเกษตรใดที่ได้นำมาปรับใช้ในกิจกรรมการเกษตร (เช่น การลดการเกิดปัญหาเรื่องดิน น้ำ อากาศ ในพื้นที่ การลดต้นทุนการผลิต การลดการระบาดของศัตรูพืช การเพิ่มผลผลิต การเพิ่มมูลค่าผลผลิต ได้มีการนำนวัตกรรม และเทคโนโลยีมาปรับใช้อย่างไรบ้าง)

- ดิน การใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน การใช้สารปรับปรุงดินให้มีความเหมาะสมกับการปลูกมะม่วง
- น้ำ การขุดสระน้ำเป็นวิธีหนึ่งที่จะช่วยจัดการแหล่งน้ำในพื้นที่การผลิตมะม่วง โดยเฉพาะในพื้นที่ที่มีการขาดแคลนน้ำหรือการระบายน้ำไม่ดี สระน้ำสามารถใช้เป็นแหล่งเก็บน้ำสำหรับการทำเกษตรในช่วงฤดูแล้ง หรือในช่วงที่ฝนตกน้อย การใช้น้ำจากสระช่วยลดต้นทุนการใช้ไฟฟ้าหรือการใช้เครื่องสูบน้ำที่ต้องใช้พลังงานสูง

๒) อธิบายขั้นตอนการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีหรือนวัตกรรมทางการเกษตรของท่าน

- การใช้แอร์บัสในการฉีดพ่นสารเคมีและฮอร์โมนผ่านทางใบมะม่วง เป็นการนำเทคโนโลยีด้านเครื่องจักรกลการเกษตรมาใช้เพื่อเป็นการลดต้นทุนค่าแรงงาน เพราะใช้แรงงานในการจัดการสวนเพียง ๑ คน และสามารถประหยัดเวลาในการทำงานได้ค่อนข้างมาก

- การฉีดพ่นสารเคมีและฮอร์โมนเพื่อกระตุ้นการติดดอกของมะม่วง
- การใช้ถุงคาร์บอนห่อผลมะม่วง ช่วยป้องกันแมลงและศัตรูพืชที่อาจทำลายผลมะม่วงก่อนเก็บเกี่ยว เช่น เพลี้ยไฟ หรือหนอนเจาะผล โดยการห่อจะทำให้ผลมะม่วงไม่สัมผัสกับสิ่งเหล่านี้ได้โดยตรง ลดการเกิดโรคจากเชื้อรา หรือแบคทีเรียที่อาจมีผลกระทบต่อผิวมะม่วง การห่อด้วยถุงคาร์บอนช่วยให้ผลมะม่วงสุกในสภาพที่เหมาะสมโดยไม่ให้สุกเร็วเกินไป หรือมีความเสียหายจากอุณหภูมิสูง และช่วยให้ผลมะม่วงสะอาดจากฝุ่นละออง หรือละอองจากสารเคมีที่อาจเกิดขึ้นในระหว่างการเจริญเติบโตของผล

- การทาบกิ่ง การเจริญเติบโตของต้นมะม่วงจะเร็วกว่าเพาะเมล็ดหรือการตอนกิ่ง ต้นที่ได้จากการทาบกิ่งจะให้ผลเร็วกว่าต้นที่เพาะจากเมล็ด เนื่องจากมันมีระบบรากและการเจริญเติบโตที่พร้อมแล้ว การทาบกิ่งช่วยให้ต้นมะม่วงได้รับลักษณะของต้นแม่ที่มีคุณภาพดี เช่น ขนาดผลและรสชาติของผลที่ดีขึ้น สามารถเลือกต้นแม่ที่ดีหากมีต้นมะม่วงที่มีผลดีหรือทนทานต่อโรค สามารถเลือกใช้เป็นต้นแม่ในการทาบกิ่งเพื่อถ่ายทอดคุณสมบัติเหล่านั้นไปยังต้นใหม่

๓) อธิบายขั้นตอนการทำการเกษตรโดยใช้หลักวิชาการ เช่น การใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน การปรับเปลี่ยนพันธุ์พืชที่ทนต่อสภาพภูมิอากาศ ด้านทานต่อโรคแมลง เป็นต้น (ให้อธิบายขั้นตอน วิธีการอย่างละเอียด)

- การใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน ก่อนเริ่มการปลูกมะม่วงหรือเริ่มทำกิจกรรมทางการเกษตรในฤดูถัดไป ต้องทำการตรวจสอบคุณสมบัติของดินในพื้นที่ที่จะปลูก ได้ทราบค่าวิเคราะห์ดินและจะได้จัดการใช้ปุ๋ยหรือสารเคมีให้เหมาะสม ปลอดภัย

- การเลือกต้นพันธุ์มะม่วงน้ำดอกไม้ที่เหมาะสม ทนทานต่อสภาพอากาศในพื้นที่ ด้านทานโรคและแมลง พันธุ์ที่ให้ผลผลิตสูงและคุณภาพผลดี เช่น มะม่วงพันธุ์น้ำดอกไม้สีทอง

๒. ผลสำเร็จและประโยชน์ที่ได้รับต่อการทำอาชีพการเกษตร: ผลลัพธ์ที่ได้รับจากการนำนวัตกรรม/เทคโนโลยีมาปรับใช้ในกิจกรรมการเกษตรคืออะไร เช่น ต้นทุน รายได้ ผลผลิต (ใส่รายละเอียดข้อมูลเชิงตัวเลขเพิ่มเติมเพื่อการเปรียบเทียบเชิงประจักษ์ และให้ระบุสินค้าเกษตรที่ทำการผลิตใน ศพก.ของท่าน)

๒.๑ สินค้าเกษตรที่มีการดำเนินกิจกรรมใน ศพก. มีดังนี้

๑) สินค้าเกษตร ด้านพืช ที่มีการผลิตใน ศพก. มีทั้งหมด.....ชนิด ประกอบด้วย

๑.๑)มะม่วง..... พื้นที่ปลูกจำนวน.....๕๐.....(ไร่-งาน-วา)

๑.๒)มะยงชิด.....พื้นที่ปลูกจำนวน.....๓.....(ไร่-งาน-วา)

๑.๓)พื้นที่ปลูกจำนวน.....(ไร่-งาน-วา)

๒) สินค้าเกษตร ด้านประมง ที่มีการผลิตใน ศพก. มีทั้งหมด.....ชนิด ประกอบด้วย

๒.๑)ปลานิล..... จำนวน.....๒,๐๐๐.....(ตัว)

๒.๒)ปลาบ้า...(วงศ์ปลาตะเพียน)..... จำนวน.....๓,๐๐๐.....(ตัว)

๒.๓)ปลาตะเพียน..... จำนวน.....๓,๐๐๐.....(ตัว)

๓) สินค้าเกษตร ด้านปศุสัตว์ ที่มีการผลิตใน ศพก. มีทั้งหมด.....ชนิด ประกอบด้วย

๓.๑) จำนวน.....(ตัว)

๓.๒) จำนวน..... (ตัว)

๓.๓) จำนวน..... (ตัว)

๔) สินค้าเกษตร ด้านอื่น ๆ ที่มีการผลิตใน ศพก. มีทั้งหมด.....-.....ชนิด ประกอบด้วย

๔.๑)ข้าวเกรียบมะม่วง..... จำนวน.....(หน่วย.....)

๔.๒)มะม่วงกวน..... จำนวน.....(หน่วย.....)

๔.๓) จำนวน.....(หน่วย.....)

๒.๒ ต้นทุนการผลิตสินค้าเกษตรใน ศพก.มีดังนี้ (ในระบุด้านทุนการผลิตสินค้าเกษตรหลัก)

๑) สินค้า.....มะม่วง มะยงชิด.....มีต้นทุนการผลิต ดังนี้

๑.๑) ...แต่งกิ่ง..... เป็นเงิน.....๖๐๐.....บาท/ไร่

๑.๒) ...ปุ๋ย..... เป็นเงิน.....๑,๐๔๓.....บาท/ไร่

๑.๓) ...ฮอร์โมน.....เป็นเงิน..... ๓๒๐.....บาท/ไร่

๑.๔) ...สารกำจัดโรคและแมลง.....เป็นเงิน.....๗๗๐.....บาท/ไร่

๑.๕) ...สารดึงดูดดอก.....เป็นเงิน.....๘๓๐.....บาท/ไร่

๑.๖) ...สารพ่นออกดอก.....เป็นเงิน.....๙๒๕.....บาท/ไร่

๑.๗) ...กระดาษาห่อผลมะม่วง.....เป็นเงิน.....๑,๓๒๒..... บาท/ไร่

๑.๘) ...ค่าแรง.....เป็นเงิน.....๘๓๐.....บาท/ไร่

๑.๙) ...สารเคมีกำจัดหญ้า.....เป็นเงิน.....๒๐๐.....บาท/ไร่

รวมต้นทุนการผลิต๖,๘๔๐.....บาท/ไร่

รายได้๔,๘๓๐.....บาท/ไร่

๒.๓ รายได้ของเกษตรกรต้นแบบ มีดังนี้

๑) รายได้รายวัน (ได้รายวันจากการจำหน่ายสินค้าเกษตรที่มีการให้ผลผลิตได้ทุกวันของท่าน)

ได้จากอะไรบ้าง ระบุ.....จำหน่ายผลไม้ เช่น กล้วยน้ำหว่า.....

เฉลี่ยรายได้วันละ.....๒๐.....บาท/วัน

๒) รายได้รายสัปดาห์ (ได้รายสัปดาห์จากการจำหน่ายสินค้าเกษตรที่มีการให้ผลผลิตได้ทุกสัปดาห์ของท่าน)

ได้จากอะไรบ้าง ระบุ.....จำหน่าย ปลา.....

เฉลี่ยรายได้สัปดาห์ละ.....๑๐๐.....บาท/สัปดาห์

๓) รายได้รายเดือน (ได้รายเดือนจากการจำหน่ายสินค้าเกษตรที่มีการให้ผลผลิตได้ทุกเดือนของท่าน)

ได้จากอะไรบ้าง ระบุ.....-.....

เฉลี่ยรายได้เดือนละ.....-.....บาท/เดือน

๔) รายได้รายปี (ได้รายปีจากการจำหน่ายสินค้าเกษตรที่มีการให้ผลผลิตได้ทุกปีของท่าน)

ได้จากอะไรบ้าง ระบุ.....การจำหน่ายผลผลิต มะม่วง มะยงชิด.....

เฉลี่ยรายได้ปีละ.....๒๕๕,๙๙๐.....บาท/ปี

๒.๔ ประโยชน์ที่ได้รับ (ประโยชน์ที่เกิดกับตนเอง เกษตรกรรายอื่น และประโยชน์ที่เกิดกับชุมชนมีอะไรบ้าง)

- ประโยชน์ที่ได้รับที่เกิดขึ้นกับตนเอง คือ เกิดความภาคภูมิใจที่สามารถรวมกลุ่มเกษตรกรผู้ผลิตมะม่วงของตำบลท้ายดงให้เป็นกลุ่มเพื่อเกิดประโยชน์ทางการค้าได้ เป็นที่พึ่งพาของบุคคลอื่นได้ มีรายได้เพื่อจุนเจือครอบครัว สามารถผลิตผลผลิตมะม่วงที่มีคุณภาพออกสู่ท้องตลาดได้ เกิดการพัฒนาที่ยั่งยืน
- ประโยชน์ที่ได้รับที่เกิดขึ้นกับเกษตรกรรายอื่น คือ เกษตรกรมีพื้นที่ในการจำหน่ายผลผลิตมะม่วงออกสู่ท้องตลาด มีการรวมกลุ่มเพื่อได้รับสินเชื่อจากกลุ่มสถาบันการเงินเพื่อนำมาเป็นต้นทุนในการผลิตมะม่วง มีกลุ่มที่เข้มแข็งที่พร้อมให้คำปรึกษาแนะนำเมื่อเกษตรกรภายในกลุ่มเกิดปัญหาอุปสรรค จะได้รับการแก้ไขโดยไม่โดดเดี่ยว
- ประโยชน์ที่เกิดกับชุมชน คือ ในชุมชนมีแหล่งในการจำหน่ายและกระจายผลผลิตมะม่วงที่มีคุณภาพในสายพันธุ์ต่าง ๆ ออกสู่ท้องตลาดต่างประเทศ และในประเทศ มีการให้คำปรึกษาแนะนำการแปรรูปผลผลิตและเป็นแหล่งจำหน่ายผลิตภัณฑ์ที่ได้จากการแปรรูปมะม่วง เช่น มะม่วงกวน มะม่วงแช่อิ่ม ข้าวเกรียบมะม่วง รวมไปถึงผลิตภัณฑ์ในชุมชนต่าง ๆ

๓. ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและการอนุรักษ์:

๓.๑ เทคโนโลยี/นวัตกรรมที่นำมาปรับใช้ในกิจกรรมการเกษตรของท่านมีการช่วยรักษาสิ่งแวดล้อมหรืออนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่แปลงเกษตรของท่านและชุมชนอย่างไร

- การใช้แอร์บัส (เครื่องที่ใช้แรงลมในการกระจายน้ำหรือของเหลว) ในการฉีดพ่นน้ำเพื่อชะล้างช่อดอกหลังจากฝนตก เป็นการใช้เทคโนโลยีการประหยัดน้ำกว่าการชะล้างช่อดอกด้วยการใช้สายยางในการพ่น

๓.๒ ประโยชน์ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ (ที่เกิดจากการทำกิจกรรมทางการเกษตร ใน ศพก.)

- การบริหารจัดการเศษวัสดุเหลือใช้จากสวน เศษกิ่งไม้ ใบไม้ หรือผลมะม่วงที่ไม่ได้คุณภาพ จะนำไปทำปุ๋ยหมักเพื่อนำกลับมาใช้ในสวนมะม่วงต่อไป
- การใช้เศษวัสดุเหลือใช้จากสวน เศษกิ่งไม้ ใบไม้ คลุมโคนต้นมะม่วงเพื่อลดการระเหยของน้ำ น้ำในดินทำให้ลดความถี่ในการให้น้ำ และรักษาความชื้นได้นานขึ้น ประหยัดการใช้ทรัพยากรน้ำ
- การปลูกไม้ยืนต้น (มะม่วง มะยงชิด) จะใช้น้ำน้อยกว่าการปลูกพืชไร่จำพวกข้าว เนื่องจากในกระบวนการปลูกจะอาศัยเพียงน้ำฝนในการดูแลพืชเท่านั้น นอกจากปีการผลิตที่มีฤดูกาลแล้งที่ยาวนานและปริมาณฝนน้อยจึงจะอาศัยน้ำจากแหล่งกักเก็บน้ำมาใช้ประโยชน์

๔. ผลสำเร็จการทำงานให้ชุมชนในฐานะ ศพก. ที่เป็นเชิงประจักษ์

๔.๑ ผลสำเร็จการปฏิบัติงานในฐานะ ศพก. เป็นที่ประจักษ์

๔.๑.๑ มีความรู้เกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานด้านการเกษตรของพื้นที่

มีความรู้เกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานด้านการเกษตรของพื้นที่ โดยเฉพาะข้อมูลการปลูกมะม่วงในตำบลท้ายดง อำเภอวังโป่ง จังหวัดเพชรบูรณ์ และมีข้อมูลด้านการตลาด การจำหน่ายผลผลิตมะม่วง มะยงชิด เนื่องจากกลุ่มเกษตรกร ศพก. หลัก จะมีพ่อค้าเข้ามาติดต่อเกษตรกรผ่านทางกลุ่มฯ

๔.๑.๒ การให้บริการในการเป็นจุดอบรม ศึกษาดูงาน และเป็นวิทยากรในการถ่ายทอดความรู้

เป็นจุดอบรม ศึกษาดูงาน และเป็นวิทยากรในการถ่ายทอดความรู้ มีฐานการเรียนรู้จำนวน ๖ ฐาน ที่เป็นฐานเกี่ยวกับการเปลี่ยนยอดมะม่วงแบบเสียบข้าง การตัดแต่งกิ่ง การบังคับมะม่วงให้ออกนอกฤดู การติดดอก การห่อมะม่วงและคัดคุณภาพผลผลิต การแปรรูปมะม่วง มีแปลงเรียนรู้จำนวน ๒ แปลง มีหลักสูตรเด่นในการเรียนรู้ คือ การผลิตมะม่วงนอกฤดู ผลผลิตมะม่วงปลอดภัยตามระบบการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี (good agricultural practice : GAP) เพื่อการส่งออกต่างประเทศ และมีวิทยากรที่มีความเชี่ยวชาญและมีประสบการณ์การทำมะม่วงโดยตรงที่พร้อมจะให้ความรู้กับเกษตรกรและผู้สนใจเข้าร่วมอบรม

๔.๑.๓ การให้บริการด้านการแก้ไขปัญหา เป็นที่ปรึกษาในการแก้ไขปัญหาของเกษตรกรในพื้นที่ รวมถึงการรับเรื่องร้องเรียนในพื้นที่

ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) ดำเนินการให้บริการด้านการแก้ไขปัญหาให้แก่เกษตรกรผู้ปลูกมะม่วงในพื้นที่ โดยมุ่งเน้นการให้คำปรึกษา แนะนำแนวทางแก้ไขปัญหาก็เกี่ยวข้องกับการเพาะปลูก การดูแลรักษาโรคและแมลงศัตรูพืช การจัดการหลังการเก็บเกี่ยว รวมถึงการพัฒนาคุณภาพผลผลิตเพื่อยกระดับประสิทธิภาพการผลิตและเพิ่มรายได้ให้กับเกษตรกรอย่างยั่งยืน นอกจากนี้ ยังมีการเปิดช่องทางในการรับเรื่องร้องเรียน ข้อเสนอแนะ หรือปัญหาที่เกิดขึ้นในพื้นที่จากเกษตรกร เพื่อนำข้อมูลไปวิเคราะห์และวางแผนการให้ความช่วยเหลือได้อย่างตรงจุดและทันเวลา การให้บริการจะอยู่ในรูปแบบที่มีหน่วยงานภาครัฐเข้ามาให้คำปรึกษา และการให้คำปรึกษากันระหว่างกลุ่มเกษตรกรด้วยกัน และเกษตรกรจากกลุ่มอื่นๆ เพื่อช่วยแก้ไขปัญหาให้กับเกษตรกรที่มีปัญหาได้ทันที

๔.๑.๔ การให้บริการด้านข้อมูลข่าวสาร และด้านวิชาการเกษตร

ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) เป็นแหล่งรวบรวมและให้บริการข้อมูลข่าวสารด้านการเกษตรโดยเฉพาะข้อมูลการปลูกมะม่วง ครอบคลุมตั้งแต่การปลูกที่ถูกต้อง การดูแลรักษา การป้องกันและกำจัดศัตรูพืช ตลอดจนการพัฒนาคุณภาพผลผลิตเพื่อการบริโภคและส่งออก โดยมีการให้บริการต่างๆ คือ การให้คำปรึกษาทางวิชาการแก่เกษตรกรและผู้สนใจ จัดอบรมตามหลักสูตร แจกจ่ายเอกสารวิชาการ เผยแพร่ข่าวสารและนวัตกรรมใหม่ ๆ ในการผลิตมะม่วง เชื่อมโยงเครือข่ายเกษตรกรเพื่อแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์ เพื่อยกระดับความรู้ ความสามารถของเกษตรกรในการปลูกมะม่วงให้มีคุณภาพ และสร้างรายได้ อย่างยั่งยืน

๔.๑.๕ การขยายผลองค์ความรู้สู่การปฏิบัติของเกษตรกร (มีช่องทางในการขยายผลอย่างไร เกษตรกรในชุมชน หรือเกษตรกรที่นำองค์ความรู้ไปปฏิบัติได้อย่างไร และผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นกับเกษตรกรที่นำองค์ความรู้ไปปฏิบัติอย่างไร)

เกษตรกรในชุมชนได้รับองค์ความรู้จากศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) คือ การจัดการสวนอย่างเป็นระบบ การใช้สารเคมีอย่างปลอดภัยเพื่อการส่งออกต่างประเทศจะได้ไม่มีสารพิษตกค้าง การจัดการสวนด้วยวิธีผสมผสาน การวางแผนการตลาดล่วงหน้า รวมไปถึงการแปรรูปสินค้า การจำหน่ายสินค้าผ่านช่องทางออนไลน์ รวมไปถึงความรู้จากประสบการณ์จริงรวมกับความรู้ทางวิชาการ ทำให้เกษตรกรในชุมชนมีรายได้เพิ่มมากขึ้น มีช่องทางการจำหน่ายผลผลิต สู่การทำอาชีพเกษตรกรสวนมะม่วง มะยมชนิดที่มีรายได้ในการเลี้ยงชีพแบบยั่งยืน

๔.๑.๖ การมีส่วนร่วมในการพัฒนางานส่งเสริมการเกษตรในพื้นที่ร่วมกับชุมชน หรือหน่วยงานในพื้นที่

การมีส่วนร่วมในการพัฒนางานส่งเสริมการเกษตรในพื้นที่ร่วมกับชุมชน คือ ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) เปิดโอกาสให้เกษตรกรในชุมชนสามารถนำสินค้าทางการเกษตรมาจำหน่าย ณ บริเวณสถานที่จำหน่ายสินค้า ศพก. ผู้ผลิตมะม่วงทำยดง

การมีส่วนร่วมในการพัฒนางานส่งเสริมการเกษตรในพื้นที่ร่วมกับหน่วยงาน คือ ร่วมกับสำนักงานเกษตรอำเภอวังโป่ง สำนักงานเกษตรจังหวัดเพชรบูรณ์ จัดเวทีเรียนรู้การผลิตมะม่วงเพื่อการส่งออกต่างประเทศ การจัดทำแปลงเรียนรู้ ฐานเรียนรู้การผลิตมะม่วง รวมถึงการของบประมาณจากหน่วยงานภาครัฐอื่น ๆ เพื่อของบประมาณในการพัฒนาศูนย์ฯ เป็นจุดเชื่อมโยงระหว่างหน่วยงานของภาครัฐต่าง ๆ

๔.๑.๔ บทบาทในการเป็นประธานคณะกรรมการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) อย่างไรบ้าง

เป็นผู้นำ แกนนำในการจัดตั้งกลุ่มศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) อย่างเข้มแข็ง เป็นแบบอย่างให้กับเกษตรกรในการประกอบอาชีพเกษตรกรแบบยั่งยืน สามารถนำองค์ความรู้ในการผลิตมาเผยแพร่ให้แก่ผู้ร่วมอาชีพ

๔.๒ ความภาคภูมิใจในการเป็น ศพก.

๔.๒.๑ ความภาคภูมิใจในการดำเนินงานเป็น ศพก. ในการร่วมขับเคลื่อนการพัฒนาด้านเกษตรในชุมชน ภาคภูมิใจที่ได้เป็นกลุ่มหนึ่งในการพัฒนาอาชีพเกษตรกร เป็นศูนย์กลางในการถ่ายทอดองค์ความรู้และเทคโนโลยีด้านการเกษตรให้กับเกษตรกรในชุมชน สร้างเครือข่ายความร่วมมือระหว่างเกษตรกร หน่วยงานรัฐ และภาคเอกชน เพื่อยกระดับศักยภาพของเกษตรกรในพื้นที่ให้มีความรู้ ความเข้าใจ การได้เห็นชุมชนสามารถนำความรู้จาก ศพก. ไปปรับใช้ในการประกอบอาชีพจนสามารถพึ่งพาตนเองได้อย่างยั่งยืน

๔.๒.๒ ความเป็นผู้นำและความเป็นจิตอาสา

๑) ความเป็นผู้นำชุมชนในรูปแบบทางการและไม่เป็นทางการ

เป็นผู้นำและต้นแบบในการสร้างรายได้จากอาชีพทำสวนมะม่วงแบบยั่งยืนให้แก่เกษตรกรในชุมชน และเผยแพร่ ถ่ายทอดองค์ความรู้จากที่ได้รับจากหน่วยงานภาครัฐและเอกชน และประสบการณ์ของตนเองสู่เกษตรกร เป็นศูนย์กลางในการประสานงานระหว่างเกษตรกรกับหน่วยงานต่าง ๆ รวมทั้งเป็นบุคคลที่กระตุ้น และสร้างแรงจูงใจให้ภาคภูมิใจในอาชีพเกษตรกรผู้ปลูกมะม่วงตำบลท้ายดง อำเภอวังโป่ง จังหวัดเพชรบูรณ์

๒) การเสียสละต่อประโยชน์ส่วนรวม

การเสียสละเวลาส่วนตัวเพื่อประโยชน์ส่วนรวม เช่น การวางแผนกิจกรรมของ ศพก. การให้คำปรึกษาแก่กลุ่มเกษตรกร การประสานงานกับสำนักงานเกษตรอำเภอวังโป่ง สำนักงานเกษตรจังหวัดเพชรบูรณ์ พัฒนาชุมชนอำเภอวังโป่ง รวมถึงหน่วยงานภาครัฐอื่น ๆ ต้องสละโอกาสในการประกอบอาชีพส่วนตัวเพื่อทุ่มเทให้กับการพัฒนาศูนย์ การสละทรัพย์สินส่วนตัวเพื่อนำมาพัฒนาศูนย์ การเสียสละพัฒนาแปลงมะม่วงของตนเองให้เป็นแปลงเรียนรู้เพื่อเปิดโอกาสให้เกษตรกรเข้ามาศึกษาอบรม ดูงาน เพื่อเกิดการพัฒนาด้านการเกษตรต่อไป

๕. ข้อคิดประจำตัวในการทำงาน

การทำงานเกษตรต้องไม่หยุดเรียนรู้ มีการเรียนรู้อยู่ตลอดเวลา เพื่อพัฒนาตัวเอง

ส่วนที่ ๔ ผู้ร่วมดำเนินการถอดบทเรียน

๑. ดำเนินงานถอดบทเรียน โดย (ระบุผู้มีส่วนร่วมในการดำเนินงานถอดบทเรียน)

ผู้สัมภาษณ์

๑. นายวิจิต ใจเฉื่อย.....ตำแหน่ง เกษตรอำเภอวังโป่ง.....
๒. นางสาวปณิชา นัยวังทอง.....ตำแหน่ง นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรปฏิบัติการ.....
๓. นางสาวอาภา อิมสิน.....ตำแหน่ง นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรปฏิบัติการ.....
๔. นางสาวอัจฉรา บัวขาว.....ตำแหน่ง นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรปฏิบัติการ.....
๕. นางสาวโยธกา มีฤทธิ์.....ตำแหน่ง นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรปฏิบัติการ.....

ผู้ให้ข้อมูล

๑. นางหนูราช ราชพรหมมา.....ตำแหน่ง ประธาน ศพก. หลัก.....

๒. กระบวนการถอดบทเรียน/เครื่องมือที่ใช้

กระบวนการถอดบทเรียน

- การเตรียมการ ระบุวัตถุประสงค์ของการถอดบทเรียน กำหนดขอบเขตของกิจกรรมหรือโครงการที่จะถอดบทเรียน เลือกทีมผู้ถอดบทเรียนและผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง
- การรวบรวมข้อมูล ใช้วิธีการต่าง ๆ เพื่อเก็บข้อมูล
- การวิเคราะห์ข้อมูล
- การสรุปบทเรียน จัดทำรายงานสรุปบทเรียนให้ชัดเจนและเป็นระบบ

เครื่องมือที่ใช้ในการถอดบทเรียน

- การสัมภาษณ์ การพูดคุยเจาะลึกเพื่อเก็บข้อมูล
- การสนทนากลุ่ม (Focus group) เปิดวงคุยแลกเปลี่ยนการสนทนาร่วมกัน การเล่าเรื่องเพื่อถ่ายทอด

ประสบการณ์และความรู้

- SWOT Analysis วิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส อุปสรรคของการผลิตมะม่วงเพื่อการส่งออก
- Mind Mapping การทำแผนผังความคิดช่วยจัดระเบียบข้อมูลให้เป็นกลุ่ม
- After Action Review (AAR) การสรุปหลังจบกิจกรรมทันที

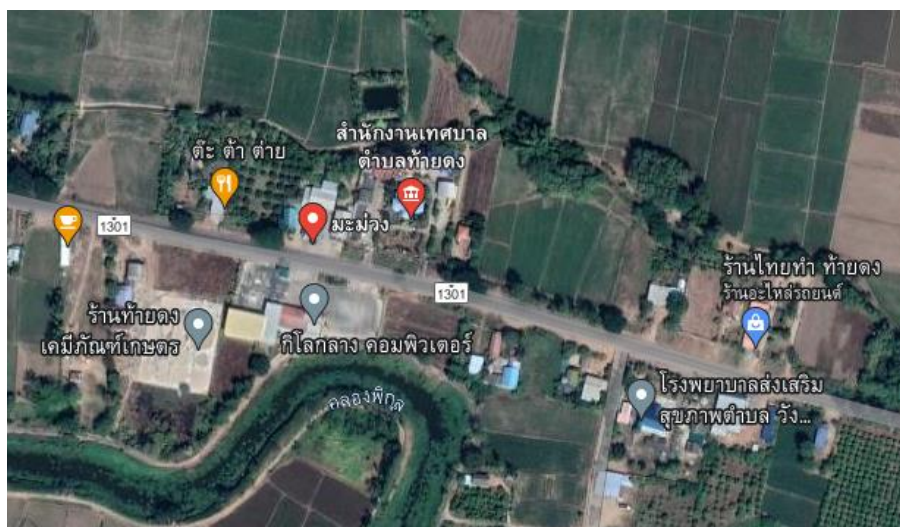
๓. ปัญหา/อุปสรรค และข้อเสนอแนะในการดำเนินการถอดบทเรียน

-

*****หมายเหตุ** ๑. ให้แนบภาพประกอบในแต่ละข้อ

๒. ใส่ภาคผนวกในส่วนของแผนที่แสดงที่ตั้ง ศพก. และศพก. เครือข่าย หรือส่วนอื่นๆที่เกี่ยวข้องในการดำเนินงานของ ศพก.

สถานที่ตั้งศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)

แปลงเรียนรู้และฐานเรียนรู้

หลักสูตรการเรียนรู้ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)

หลักสูตรการผลิตมะม่วงนอกฤดู ผลิตมะม่วงปลอดภัยตามระบบการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี (good agricultural practice : GAP) เพื่อการส่งออกต่างประเทศ

ข้อมูลด้านการเกษตรและการทำงานเป็นเกษตรกรต้นแบบศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)

มีศูนย์การเรียนรู้และฐานเรียนรู้

สถานที่ศูนย์กลางกระจายปัจจัยการผลิต จากการรวมกลุ่มกันซื้อปัจจัยการผลิต และการสนับสนุนจากหน่วยงาน

การแปรรูปมะม่วง

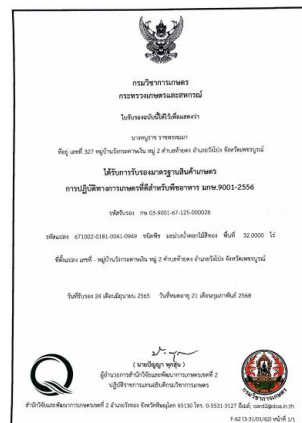
ผลสำเร็จการทำงานให้ชุมชนในฐานะ ศพก. ที่เป็นเชิงประจักษ์

ศูนย์กลาง สถานที่ให้บริการข้อมูลข่าวสาร แลกเปลี่ยนความรู้แก่เกษตรกรในชุมชน

แหล่งเผยแพร่ความรู้ สนับสนุนการจัดทำสื่อแก่หน่วยงานรัฐ และภาคเอกชน

ใบรับรองมาตรฐานสินค้าเกษตรการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับพืชอาหาร มกอ.๙๐๐๑-๒๕๕๖

สถานที่จำหน่ายสินค้าเกษตรในชุมชน (ร้านค้าชุมชน)

การมีส่วนร่วมในการพัฒนางานส่งเสริมการเกษตรในพื้นที่ร่วมกับหน่วยงาน

การประชุมคณะกรรมการเครือข่าย ศพก. และแปลงใหญ่ ระดับจังหวัด

การประชุมคณะกรรมการเครือข่าย ศพก. และแปลงใหญ่ ระดับอำเภอ

แผนปฏิบัติการบูรณาการการขับเคลื่อนการดำเนินงาน ศพก.หลัก ปี พ.ศ.๒๕๖๘
อำเภอวังโป่ง จังหวัดเพชรบูรณ์

การพัฒนา ศพก. หลัก เพื่อให้มีความพร้อมในการส่งเสริมการเกษตรในพื้นที่โดยสำนักงานเกษตรจังหวัด สำนักงานเกษตรอำเภอ คณะกรรมการเครือข่าย ศพก. อำเภอ ร่วมกันพิจารณากำหนดแนวทางการพัฒนาศักยภาพ ศพก. หลัก ดังนี้

๑. การวิเคราะห์และมาตรการลดความเสี่ยงในการพัฒนา ศพก. หลัก ที่จะเกิดขึ้น ได้ ดังนี้

ที่	ด้านความเสี่ยง	ผลกระทบที่เกิด	มาตรการลดความเสี่ยง
๑.	ด้านการเงิน	-ต้นทุนการผลิตสูง -สภาพคล่องในการบริหารจัดการ	-การวางแผนการผลิต
๒.	ด้านการดำเนินงาน	-แรงงานสูงวัย -ความต้องการแรงงานในช่วงเวลาเดียวกัน	-ใช้เครื่องจักร -คนรุ่นใหม่สู่ตลาดแรงงานภาคเกษตร.
๓.	ด้านตลาด	-ผลผลิตล้นตลาด ราคาตกต่ำ -สินค้าตกเกรด ราคาตกต่ำ	-การวางแผนการผลิต -การแปรรูปผลผลิต
๔.	ด้านเทคโนโลยี	-การจัดการโรคแมลง การดื้อยาหรือต้านทานสารเคมีของแมลง	-ศึกษาหาความรู้เพิ่มเติม
๕.	ด้านสิ่งแวดล้อม	-สภาพอากาศไม่ตรงตามฤดูกาล -สภาพอากาศที่ควบคุมไม่ได้	-ติดตามพยากรณ์อากาศเพื่อวางแผนการผลิต -การสร้างแหล่งกักเก็บน้ำและระบบน้ำ
๖.	ด้านการเมืองและกฎระเบียบ	-การของงบบสนับสนุนได้ยาก	-จัดทำแผนพัฒนา

***หมายเหตุ: ด้านความเสี่ยงสามารถปรับเปลี่ยนเพิ่มเติมตามสภาพพื้นที่ของ ศพก. หลัก

๒. Pain Point การพัฒนาศักยภาพศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) slyd
ปี พ.ศ. ๒๕๖๘ มีประเด็นดังนี้

ประเด็น		มี	ไม่มี
๑.๑ การกำหนดกลุ่มเป้าหมายและวัตถุประสงค์			
๑) กลุ่มเป้าหมาย เลือกบุคคลเป้าหมายที่มารับบริการและเรียนรู้ใน ศพก.			
	เกษตรกรในชุมชน	✓	
	เกษตรกรนอกชุมชน	✓	
	ประชาชนทั่วไป	✓	
	นักเรียน นักศึกษา ที่สนใจด้านเกษตร ของ ศพก.นั้น	✓	
	อื่น ๆ ระบุ.....		
๒) วัตถุประสงค์ของ ศพก.			
	เพื่อถ่ายทอดองค์ความรู้ด้านการเกษตร	✓	
	เพื่อเพิ่มทักษะการผลิตสินค้าเกษตร	✓	
	เพื่อส่งเสริมการพัฒนาการเกษตรที่ยั่งยืน	✓	
	เพื่อให้บริการข้อมูลข่าวสารทางการเกษตร	✓	
	อื่น ๆ ระบุ		
๑.๒ สถานที่และจัดเตรียมโครงสร้างพื้นฐาน			
๑) สถานที่ตั้ง			
	สะดวกเข้าถึงง่าย	✓	
	การคมนาคมสะดวก	✓	
	ใกล้ชุมชน	✓	
	อื่น ๆ ระบุ		
๒) โครงสร้างพื้นฐานมีความพร้อมในการรองรับผู้เข้าไปเรียนรู้			
	ศาลาเรียนรู้	✓	
	สื่อที่ใช้ในการเรียนรู้	✓	
	ห้องน้ำ	✓	
	โต๊ะ – เก้าอี้	✓	
	อื่น ๆ ระบุ.....		
๑.๓ พัฒนาหลักสูตรการเรียนรู้ ประกอบด้วย			
	ออกแบบหลักสูตรที่ครอบคลุมเนื้อหาที่จำเป็นสำหรับการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร	✓	
	พัฒนาหลักสูตรการฝึกอบรมที่สอดคล้องกับความต้องการของเกษตรกร โดยเน้นที่เทคนิคการผลิตที่ทันสมัยและเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม	✓	
	จัดทำเอกสารประกอบการเรียนการสอนที่เข้าใจง่ายและครอบคลุม		✓
	จัดการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการและการศึกษาดูงานเพื่อให้เกษตรกรได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง โดยใช้เทคนิคการเรียนรู้ที่หลากหลาย เช่น การบรรยาย การสาธิต การฝึกปฏิบัติ	✓	

ประเด็น		มี	ไม่มี
๑.๔ สร้างเครือข่ายผู้เชี่ยวชาญและวิทยากรร่วมในการถ่ายทอดความรู้			
	เชิญผู้เชี่ยวชาญจากสถาบันการศึกษา ภาครัฐ และภาคเอกชน มาเป็นวิทยากรร่วม	✓	
	สร้างเครือข่ายกับหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และสถาบันการศึกษาเพื่อแลกเปลี่ยนความรู้และทรัพยากร	✓	
	ร่วมมือกับเกษตรกรผู้ประสบความสำเร็จเพื่อเป็นแบบอย่าง และให้คำปรึกษาแก่เกษตรกรรายอื่น	✓	
๑.๕ จัดกิจกรรมการเรียนรู้			
	จัดการฝึกอบรม หลักสูตรระยะสั้น และกิจกรรมการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม	✓	
	จัดการศึกษาดูงานและแลกเปลี่ยนประสบการณ์กับเกษตรกรที่ประสบความสำเร็จ	✓	
๑.๖ การให้คำปรึกษาและการสนับสนุน			
	ให้คำปรึกษาและการสนับสนุนด้านเทคนิคแก่เกษตรกรผ่านทางสื่อออนไลน์ หรือการเยี่ยมชมในพื้นที่	✓	
	จัดตั้งกลุ่มเกษตรกรเพื่ออำนวยความสะดวกในการแลกเปลี่ยนความรู้และการแก้ไขปัญหา	✓	
๑.๗ การวิจัยและพัฒนา			
	ดำเนินการวิจัยและพัฒนาเทคนิคการผลิตใหม่ๆ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ และผลผลิต	✓	
	ทดลองและประเมินเทคโนโลยีการเกษตรใหม่ๆ เพื่อแนะนำให้เกษตรกร	✓	
๑.๘ ประเมินผลและปรับปรุง			
	ประเมินผลการดำเนินงานของ ศพก. เป็นประจำ เพื่อระบุจุดแข็งและจุดอ่อนของศูนย์	✓	
	ประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เข้าร่วมเป็นประจำ เพื่อปรับปรุงหลักสูตรและกิจกรรม	✓	
	รวบรวมข้อเสนอแนะและความคิดเห็นจากผู้เข้าร่วมเพื่อพัฒนาศูนย์เรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น	✓	
	ปรับปรุงหลักสูตรการฝึกอบรมและบริการให้สอดคล้อง กับความต้องการที่เปลี่ยนแปลงไปของเกษตรกร	✓	
๑.๙ การตลาดและการประชาสัมพันธ์			
	ประชาสัมพันธ์ศูนย์เรียนรู้และหลักสูตรการฝึกอบรมผ่านช่องทางต่าง ๆ เช่น สื่อสังคมออนไลน์ เว็บไซต์ และการประชาสัมพันธ์ในชุมชน	✓	
	สร้างความร่วมมือกับสถาบันเกษตรกรและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อขยายเครือข่ายและเข้าถึงกลุ่มเป้าหมาย	✓	
	จัดกิจกรรมส่งเสริมการตลาด เช่น งานแสดงสินค้าและการแข่งขัน เพื่อดึงดูดเกษตรกรและส่งเสริมการใช้บริการของศูนย์เรียนรู้	✓	

๓. การวางแผนพัฒนาการศึกษาศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) หลัก
วัตถุประสงค์ เพื่อวิเคราะห์สถานการณ์ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) หลัก เพื่อ
 จัดทำแผนพัฒนาศกยภาพ ศพก. หลักโดยให้เกษตรกรต้นแบบวางแผนพัฒนา ศพก. เริ่มจากการมองเกษตรกรใน
 ชุมชน ลูกค้า ผู้มาใช้บริการ ศพก. สินค้า การวางแผนจัดการ Supply Chain การจัดการเรียนรู้ แพลตฟอร์ม
 ฐานเรียนรู้ การจัดการเครือข่าย โดยการใช้เครื่องมือ Model Canvas

Model Canvas				
๑. ลูกค้าของเราคือใคร ? กลุ่มไหน ? อยู่ที่ไหน ? เกษตรกรทั่วไป ที่สนใจ หลักสูตรการเรียนรู้หรือ ศึกษาดูงานจากแปลง เรียนรู้ บริษัทส่งออก		๒. ลูกค้าต้องการ เรียนรู้/การใช้บริการอะไร เทคโนโลยีการผลิตมะม่วง น้ำดอกไม้สีทองเพื่อการ ส่งออก	๓. จะสื่อสาร เชื่อมโยงและ ประชาสัมพันธ์กับลูกค้า อย่างไร ? เชื่อมโยงผ่านช่องทาง ออนไลน์ หน่วยงานราชการ รัฐวิสาหกิจและภาคเอกชน	๔. ทำอย่างไรให้ลูกค้ามาใช้บริการเรา อีกครั้ง ? การควบคุมคุณภาพผลผลิต
๕. ศพก. เรามี จุดเด่นอะไร (ความแตกต่าง) สินค้าประจำศูนย์ (มะม่วงน้ำดอกไม้ สีทอง) ได้รับ มาตรฐาน GAP ทุกแปลง	๖. การจัดการปัจจัยการ ผลิต (ดิน/น้ำ/พันธุ์/วัตถุดิบ/ ทรัพยากรธรรมชาติ) ทำอย่างไร ? ความคุ้มค่าต่อการลงทุน	๗. การผลิตให้ได้ผลดี มีคุณภาพ ปลอดภัยได้ มาตรฐาน มีมาตรฐาน อะไร ? ทำอย่างไร ? มาตรฐาน GAP ผลิต มะม่วงปลอดภัยตาม ระบบการปฏิบัติทาง การเกษตรที่ดี (good agricultural practice : GAP)	๘. การแปรรูปหรือเพิ่ม มูลค่าจะทำอะไรได้บ้าง? ข้าวเกรียบมะม่วง มะม่วงกวน	๙. มีช่องทางสื่อสาร/ ประชาสัมพันธ์ ศพก. และการตลาด มี ช่องทางใดบ้าง ? ผ่านช่องทางออนไลน์ หน่วยงานราชการ รัฐวิสาหกิจและ ภาคเอกชน รวมทั้งเวที การประชุมต่างๆ
ความรู้ / ข้อมูลที่ต้องการเพิ่มเติม				
๑๐. ความรู้เรื่องอะไร ? การแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร		๑๑. หาความรู้ได้จากใคร ที่ไหน ? หน่วยงานภาครัฐและเอกชน		
ควรรสร้างเครือข่ายกับใคร ? อย่างไร ?				
๑๒. เครือข่ายเกษตรกร เครือข่ายศพก. สมาชิกในกลุ่มแปลงใหญ่ และวิสาหกิจชุมชน		๑๓. วิทยากรภายนอกมีหรือไม่ มี		๑๔. หน่วยงาน /องค์กรต่าง ๆ หน่วยงานภาครัฐ รัฐวิสาหกิจ และ เอกชน สมาคมชาวสวนมะม่วง บริษัท สยาม เอ็กซ์พอร์ต มาร์เก็ต จำกัด

แผนพัฒนา ศพก. อำเภอวังโป่ง จังหวัดเพชรบูรณ์
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘

ประเด็นการพัฒนา	เป้าหมาย	พ.ศ.๒๕๖๗			พ.ศ. ๒๕๖๘								
		ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.
การแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร	สมาชิกกลุ่ม วิสาหกิจชุมชน								←→				
การผลิตมะม่วงเพื่อการส่งออก	เกษตรกรที่ สนใจในพื้นที่ อำเภอวังโป่ง								←→				
การพัฒนาศูนย์เรียนรู้ ศพก. หลัก	ศูนย์เรียนรู้ ศพก. หลัก										←→		

หลักสูตรวิชาหลักประจำ ศพก. อำเภอ...วังโป่ง..... จังหวัด...เพชรบูรณ์.....

หลักสูตร ...การผลิตมะม่วงนอกฤดู ผลิตมะม่วงปลอดภัยตามระบบการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี (good agricultural practice : GAP) เพื่อการส่งออกต่างประเทศ.....

วัตถุประสงค์หลักสูตร ...เพื่อให้ผู้เข้าอบรมสามารถผลิตมะม่วงนอกฤดูได้ตามมาตรฐาน GAP ...

บุคคลเป้าหมายเกษตรกรผู้สนใจ.....

เนื้อหาวิชาโดยสรุป

.....หลักการผลิตมะม่วงนอกฤดู ผลิตมะม่วงปลอดภัยตามระบบการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี (good agricultural practice : GAP) เพื่อการส่งออกต่างประเทศ ประกอบด้วย

๒. ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการผลิตมะม่วงนอกฤดู

- การเลือกพันธุ์มะม่วงที่เหมาะสมสำหรับการผลิตนอกฤดู
- ลักษณะของมะม่วงที่เหมาะสมสำหรับการส่งออก
- การเลือกพื้นที่และปัจจัยที่มีผลต่อการผลิตมะม่วง
- การจัดการแปลง

๒. การใช้หลักการ GAP ในการผลิตมะม่วง

- แนวทางและหลักการพื้นฐานของ GAP
- การวางแผนการผลิตและการควบคุมคุณภาพตั้งแต่การเตรียมดินจนถึงการเก็บเกี่ยว
- การใช้ปุ๋ยและสารเคมีอย่างถูกต้องและปลอดภัย
- การจัดการทรัพยากรน้ำและการประหยัดน้ำในการผลิตมะม่วง

๓. การจัดการโรคและศัตรูพืชในมะม่วง

- การสังเกตอาการโรคและศัตรูพืช
- การใช้เทคโนโลยีป้องกันและกำจัดอย่างมีประสิทธิภาพ
- การใช้สารเคมีที่ได้รับการรับรองใน GAP และการใช้สารชีวภาพในการควบคุม

๔. การเก็บเกี่ยวและการจัดการหลังการเก็บเกี่ยว

- วิธีการเก็บเกี่ยวมะม่วงให้เหมาะสมกับการส่งออก
- การคัดแยกและการบรรจุหีบห่อเพื่อการขนส่ง
- การเก็บรักษามะม่วงเพื่อให้คงคุณภาพสูง

๖. การส่งออกมะม่วง

- ขั้นตอนและเอกสารที่ต้องใช้ในการส่งออกมะม่วง
- การปฏิบัติตามมาตรฐานต่างๆ และการตรวจสอบคุณภาพเพื่อการส่งออก
- การตลาดและการเลือกช่องทางการส่งออกมะม่วงไปยังต่างประเทศ

๖. การขอรับรองมาตรฐาน GAP

- กระบวนการขั้นตอนการขอมาตรฐาน GAP
- การบันทึกข้อมูล

ประโยชน์ที่ผู้เรียนจะได้รับ

เกษตรกรสามารถนำไปใช้ในการทำการเกษตรของตนเอง

การถอดบทเรียนเกษตรกรต้นแบบศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)

การถอดบทเรียนครั้งที่ ๑ วันที่ ๒๖ มิถุนายน ๒๕๖๘

การถอดบทเรียนครั้งที่ ๒ วันที่ ๑๔ กรกฎาคม ๒๕๖๘

การถอดบทเรียนครั้งที่ ๓ วันที่ ๑๔ กรกฎาคม ๒๕๖๘

